

De bestrijding van Amerikaans vuilbroed

J. Veenhof

De Rijksbijenteeltconsulent had oorspronkelijk vijf taken. Een van deze taken, de ziektebestrijding, is rond 1985 overgegaan naar de VD (Veterinaire Dienst). Dat was logisch gezien het feit dat alle dierziekten wat hun bestrijding betreft onder de supervisie van de VD vallen. De RVV (Rijksdienst voor keuring van Vee en Vlees) heeft toen, in opdracht van de VD, een meldpunt ingesteld dat langzamerhand is uitgegroeid tot een vraagbaak. Dus meer dan slechts ziektemeldingen in ontvangst nemen. Daarnaast werd ook een draaiboek opgesteld, in samenwerking met de medewerkers van de Ambrosiushoeve. Dat werkt naar behoren, zij het dan dat steeds aanpassingen aan veranderende omstandigheden.

Wat gebeurt er bij het vaststellen van Amerikaans vuilbroed

Als na een verdachte melding een eventueel besmet raam is opgestuurd naar het CDI en vervolgens positief wordt bevonden, gaat een medewerker van de RVV bij de betreffende imker de zaak nauwkeurig inventariseren.

Daar wordt een aantal vragen gesteld:

- Hoeveel volken?
- Hoeveel standen?
- Hebt u gereisd of staan er nog volken uit?
- Hebt u volken verkocht?
- Hoelang had u al klachten?
- Wisselt u materiaal uit (wassmelters, slingers, e.d.)?
- Hebt u koninginnen of volken gekocht, zo ja wanneer?
- Zwermen?

Al naar gelang de omstandigheden kan dit 'vragen-vuur' variëren. Hierna gaan er twee dingen gebeuren: allereerst wordt een schatting gemaakt van de volken en de bijbehorende gereedschappen: na accoord met de eigenaar worden alle met de bacterie in aanraking geweest zijnde spullen (dus niet alleen de volken zelf) opgeruimd en verbrand. Daarnaast wordt er door de VD/RVV een bestrijdingsplan opgemaakt. Dat bestaat uit twee hoofdelementen: een vervoersverbod met een straal van ongeveer 3 km rondom de plaats des onheils en een screening van de zich in die kring bevindende bijenvolken. De bedoeling is dat we mikken op een 100 % screening, wat in de praktijk niet altijd mogelijk blijkt. Als er dan nog verdachte volken

worden aangetroffen, kunnen die ook worden vernietigd. De mogelijkheid doet zich voor, dat er op meerdere plaatsen moet worden gescreend omdat de imker heeft gereisd. Een arbeidsintensieve operatie, die meestal, in goede harmonie, met de in dat gebied aanwezige imkerverenigingen wordt uitgevoerd. Over dat screenen willen we wat meer zeggen omdat u daar of als gewoon imker of als medewerker aan zo'n campagne ooit mee te maken kan krijgen.

Zodra het gesprek met de eigenaar van de besmette volken heeft plaats gehad volgt er een vergadering met de bestuursleden van de in dat gebied aanwezige bijenverenigingen. Met z'n allen (RVV en Verenigingen) maken we dan een lijst van te bezoeken adressen en een indeling in routes. De mooiste oplossing is als er in groepjes van twee personen kan worden gewerkt: één RVV-medewerker en één lid van de vereniging die als gids meegaat. Alle volken controleren bereiken we nooit: onbekende imkers, zwermen en principieel weigerende mensen zullen er altijd blijven. Wat we wel trachten is die 100 % zo dicht mogelijk te benaderen.

Als deze werkzaamheden naar behoren zijn uitgevoerd, beschouwt de overheid de zaak 'geklaard'. Dat betekent echter niet dat er dan niet meer wordt opgelet: bij het meldpunt wordt uiteraard de volgende weken nog wel degelijk gelet op meldingen uit de aangetaste streek.

Tenslotte nog dit, mochten er nog imkers zijn die van mening zijn dat **niet** melden en zelf opruimen de voorkeur verdient: Afgezien van het feit dat u dan in overtreding bent, brengt u op die manier uw mede-imkers in gevaar. Snel opruimen is voor de imker zelf het beste, anders krijgt hij geen vergoeding. Voor de andere imkers is het ook het beste, immers infectiegevaar blijft levensgroot aanwezig. Tenslotte is het voor de overheid, die dan meer geld en mankracht aan de uitbraak dient te spenderen, het beste.

(Samenvatting van een deel van de lezing gehouden op de studiedag 'Broedziekten', 5 februari 1994 in Utrecht)